

al Pånt dla Biånnnda

nómmur 193

Quand a s arèva ed nòt *

A un zért pônt dla sô vëtta, bèle dimónndi in là coi ân, mî nòn al sintêva spassi vòlt al bisâgggn ed purter ala mänt zért arcôrd. Stra tótt, ón l êra quall ch'ai piasêva de pió. Al inpruvîs al dmandèva:

-Tarcôrdet quand arèven ala nòt?

Par mé l êra cme un invîd a guardèr un vèc' film bèle vésst tanti vòlt, a arnuvèr däli antîghi emozian mäi dscurdè. La stòria la tâca vêrs äl dâu dla matérina, int una nòt tavvda d agâsst. Mé, cínno ch'a vâg anc ali elementèr, con un selt abandân la mî cóccia, tirè zâ dai móttel däl bïsti, anca lâur dûdè prémma dal tänp, e fâti tèser da di åurden agitè.

Int l'êra ai é bèle un gran šgunbéi, par la preparaziân dla caravèna. Dala stala ai é stè tirè fôra sî vâc, invurné e maraviè dala švèglia fôra dal urdinèri, mo brîsa adlétti a râi. Parché, defâti, äli an da èser acupiè secânn l'altazza, par fèr in môd che al zâ al stâga in pušiziân pèra, e la fadîga la séppa divîsa in manîra prezîsa stra tótti äl bïsti.

L afiancamänt l à anc da tgnîr cånt dal carâter däl bïsti che, cunpâgna ai umân, an i piès brîsa stèr acupiè con di cunpâgn brîsa bän azetè. Anca mé a zaïrc d èser óttî slungând i zâ, äl cavazz fróssti, äl bardadûr, dstanè dal magažén.

Pò ai vén al mumänt ed pugèr la stanga dal piâl al timân, dâpp che in vatta ai é stè méssa la stadûra: un pêren ed fèr con di anî ed mišûr difarânti, con la dâppia funziân d ajutèr a mantgnîrel in scuèder. Int l istass tänp al scanpanlèr di zîrc', cme una gnôla cunténnua, al tén ins qualla l'atenziân däl bïsti, par zonta parè só dai cmand sevîr ed mî nòn.

Fenalmänt, sâtta la lûs dla lórîna, as arîva al prémm camp da arèr. In tèsta ala fila ai é mî pèder, ed banda ai sán mé con la fróssta, che mäi a druvarò e, ala guîda dal piâl, mî nòn.

Un saggn d intaiisa e vî, as tâca: viulânta e silenziâusa la gumîra con cunvinziân la và däntr int la tèra. Una lèga, pò un'ètra; mé, con gnínt da fèr, a guèrd incantè. Äl stöppi dal furmänt

amdô äl turmänten äl mî cavcèl nûdi, e l udâur dl aldâm strumnè l arîva, fôrt, al mî nès, cme inzäns cuntadén.

-Tarcôrdet quand t um dèv al piâ?

Stavôlta ai êra mé a fèr una dmanda al nôn, int la pès dal nòster dâppmezdé in cà. Ló squèssi as cumuvêva.

Cundûser l uşvai pió antîg e nòbil dl ômen l é un'emoziân incredébbil, anc par la fidózzia ch'l um dimâsstra al chèp famajja.

La carpè, strécca e ómmida, ch'la s avérра dnanz a mé d'in man in man ch'andän inànz, la m arîva ai znuc'. La tèra arvultè la prufómma, un udâur antîg ch'al m'inbarièga.

In vatta al nòstri tèst la poesî d un zîl pén ed strèl.

Renzo Fantoni

* Questo racconto ha vinto il 3° premio al concorso nazionale: "Salva la tua lingua locale" – Sezione prosa inedita. Traduziân dal itagliàn dla Noccia d Bastèl.

I Cardinzén

L'últma nutézzia ch'a stèva méi sänza, l'é che a Bulâggna i én drî a turnèr i **spulvrâz cinén** (*polveri sottili*) ch'i mänden a taršâc i nûster **Cardinzén** (*polmoni*). Ecco, i cardinzén in bulgnaiš i én di armèri cinén, mo anc i pulmón par tirèr al fiè. L é par quasst ch'ai ò sintó anc la frèis **An se stà piò trancuéll gnanc a tirèr al fiè**. Siché dânta, par dîr ai bulgnîs ed stèr ins qualla con l'âria malnatta, as prêv adrûvèr la nòstra frèis **Öcio ai spiguel!** ch'l'é nèda da un fât dimónndi cgnusó: un bulgnaiš l avanzé vâdduv. Al funerèl, i bechén, int al purter la câsa fôra d'in cà, i ciapénn cântr a un spiguel dla pôrta. Dala câsa as sinté di armûr, i l'avrénn e i vdénn che la mujér l'êra víva e acsé la turné a cà con sô maré. Dâpp a un maiš, però, la môrta felsa la môrs pròpi da bân. Al nôv funerèl, al vâdduv, int al vgnîr fôra dala pôrta, al švarsle ai bechén: **Åu, ragâz, öcio ai spiguel!** (*attenti agli spighi*). Al dé d incû, la frèis la vén adrûvè par dîr **Stè bän aténti!** anc par tgnîr d'acât la salût. Mo a tirèr al fiè as è ublighè, e alâura? Alâura as prêv dèr

a mänt a cl èter détt nustràn ch'al dîs:

Mâgna bän e chèga fôrt, e n avair pòra dla môt. A voi azuntèri ...e brîsa dscurdèret ed paghèr äl tâs. Tôtt i dîsen che bišâggna paghèr, mo ai é chi pèga es ai é chi preferéss **Brusèr al pajân** (*bruciare il pagliericcio*).

Quasta l'é una frèis dimónndi vècia, quand chi andèva con una dôna da cašén an vlêva brîsa paghèr la taréffa. Par fèr dûmétter äl prutèst dla ragâza, zért birichén i tachèven fûg al lèt. A chi ténp, i tamaráz i êren masmamänt rinpé con dla pâja e i brušèven cunpâgna di sulfanén. Écco parché la frèis la s adrûvèva par quî ch'i n pèghen brîsa un lavurîr. Quî ch'i n pèghen brîsa äl tâs i én anc stè ciamè **Quî dla cunpagnî ed Ramazòt** (*compagnia di Ramazzotti*). Al détt l é nèd int la nòstra muntâgna e as riferéss a un zért **Armaciotto de' Ramazzotti**, un suldè a pagamänt ch'l êra dvintè famâus pr èser un gran dišunèst.

Sperän che i dišunèst mudêren i s métten in scuèder, anc se, purtròp, al dialàtt l insaggna che **An s cavarà mäi la rèna dal pantân**. Ch'al vól pò dîr **Chi é nèd dišunèst l avanza cum l é**.

Però a voi finîr arcurdând al *Museo della storia di Bologna*. Par mé l é d una blazza ecezionèl e tótt i bulgnîs i l arénn da vâdder almânc socuanti vòlt. A l dégg parché stra i tant quî da vâdder ai é anc una sèla dedichè ala längua ed Bulâggna, dóvv as pôl asculter däl canzunâtt ed Carpàn e d Quinto Ferèri es as pôl vâdder un filmè gîre däntr a un'ustarî famâusa, dóvv dû sugèt i bacâjén só al dialàtt ed zitè e quall ed periferî. Bisâggna pròpi bâvver un **Scalfatt** (*bichîr d vén*) ala salût ed stè mušeó, magaradio arcmandândes a chi vûda con la frèis **Öcio ch'al n èva al sulén!** (*attento che non abbia il colletto!*).

La pôl paraïr una frèis misteriâusa mo, in ste chès, **Al sulén** (*il colletto*) l é la pèrt elta dal bichîr che s'al n é brîsa rinpé **Rès** (*raso, fin quasi a traboccare*) al s arvîsa al sulén d una camîsa. Bôna lé, prosit!

Gigén

Dû panén al salâm

Int i ân s-santa, Rêmo Baldén, insàmm a sô mujér, l'avéva, atais al barr Camâldoli int al quartîr ed San Rafèl, una butaiga da frutarôl. Lé d atâuren, int al gîr ed dušant mèter ai éra quâter neguziétt ed frûta e vardûra ch'i s fèven una cuncuränza spietè. Quall ed Rêmo l'êra al pió bažighè par vî dla ròba pió frassca che sô mujér, la Sóntha, la riuşeva a métter in mässtra int äl casatt in vatta al merciapî. L'ónnica mansiân che la Sóntha l'avéva dezîs d inpatachèr a sô maré, l'êra qualla d andèr tótt i dé, ala matérina prëst, al Marchè dla Frûta, pr avair sänper dla vardûra côlta da pôc.

Rêmo l'êra ón ed chi sugèt ch'i nâsen inparè: al savéva sänper incôsa ló, e guâi a dèri cânter! Mé a n al sô cum la s avéss fât la Sóntha a spusarel: l'êra pròpi al chès ed dîr ch'l à ciapè mèl ló, mo l'a ciapè pîz lî! Ai bastèva ch'I s guardéssen, che sóbbit ai nasêva un scuntrómmel, acsé Rêmo, una vòlta dscarghè al camiunzén, l'ajutèva sô mujér a métter a pòst la vardûra e quand l'avéva finé, l'êra lébber d andèr in duv al s vléss, parché la Sóntha la n al vlêva pió stra i pî.

Al ciapèva acsé la strè dal cafà, duv l'êra ón di trî o quâter cliënt présent in pianta stâbil, gnanc ch'i fôssen stè di dipendént. Al fèva sänper còpia fessa con Fruntén, ch'l êra l'onic ch'l êra bân ed supurtèrel. Fruntén l'êra un invâlid che, a zinquant'ân, l'avéva ciapè un ròc ch'ai avéva ufaiś tóttla la pèrt stanca es al dscurèva con la bâcca tóttla stôrta. In pió l'avéva anc l'òc' stanc, ch'al fèva l'uciàtt ed cunténnuv, pròpi cme un semâfor. I tachénn par schêrz a partezipèr a tótti äl gâr ed brésscla dal quartîr e pò, ciapandi gosst, i andénn d lóng, sänper pió acagné, dvintând la fôla ed San Rafèl, parché i n arrivèven mài d åura d andèr a prèmi. A žughèr Rêmo l'êra un pô schêrs, mo an vlêva brîsa ch'al s géss; invêzi Fruntén al n'êra mèl, mo con tótt cal šbarluciamänt ch'al fèva, al cunfundêva anc al sô cunpâgn, ch'an capèva mài cus'al s avéss in man. Tótti äl vòlt ch'i s iscrivêven a una gâra nôva, la Sóntha la s divartèva a stuzighèri, digand:

- Vuèter dû a n sréssi bón ed vénzer gnanc una brésscla coi cínno dl esîl! L'é bèle trî ân che tótt i sâbet andèr a pérder dal tânp e di bajûc. A n dégg

mégga, mo a n sî mài stè bón gnanc una vòlta a vénzer al strâz d un quèrt prèmi... Mé a l'arêv bèle capé da un pèz!

E zâ una gran sgargnazè, che par Rêmo l'êra pîz d una scurtlè. Fenalmänt un sâbet, dâpp avair vésst âs, trî e râ par sèt o ôt man, i andénn in finèl e con un'ètra šbušunè i vinzénn al prèmm prèmi! I ciapénn un mócc' ed nômm da tótt, parché un quèl acsé an s'era mài vésst, mo tótt e dû i s miténn sâttal lasén al scartòz con al salâm dal prèmm prèmi e i andénn fôra fagànd di sèlt dala cuntintazza. Ala prémma gabérina dal telefon, Rêmo al telefoné ala Sóntha e dânter ala curnatta al rujé:

- *Stavòlta la tò iatta l'à ciapè par d'fôra. Avän vént al prèmm prèmi! A mn in dspiès par té, mo at tucarà ed sfîtlèr un salâm grös cme la tèsta d'un ragazôl!*

Al cumpagné Fruntén a cà sô es al s'invité al barr Camâldoli par fèr vgnir l'aura d andèr a lèt. Sóbbit dânter, al ciamé da pèrt Tomèsi, al padrân dal barr, par dèri in cunsaggna al salâm, in st mänter che ló l'andéva a fèr una partida a biglièrd. Cla mòsa la véns nutè da cal šburdlân ed Valintén, che sóbbit al dezidé ed fèri na schêrgna. Dâpp èsres méss d acôrd col baréssta, l'andé int al fâuren ed Ghén, ch'al lavurèva ala nòt par préparèr al pan pr al dé dâpp, e al s'fè dèr una vintérrina ed panén apanna sfurnè. Turnè int al barr, l'andé int al šgabuzén ed sarvézzi insàmm a Tomèsi, al sfîtlé al salâm es al préparé un cabarà d panén inbuté sänza misèria, pò l'andé int la sèla di biglièrd a ufrîr cal bân d Idio a tótt. L'urèri l'êra adât e un panén ed cla pòsta an s'psêva brîsa rifiutèr, acsé Rêmo al fôón di prèmm a šlunghèr äl man int al cabarà.

Dâpp ai prèmm dû o trî musgût, al gé a Valintén:

- *Bân però ste salâm! Mo in duv l'èt cunprè? Vésst che té t'i è méss i panén, mé a i mitrò una butegglia.*

E Valintén:

- *A sân cuntänt ch'al t'séppa piásò, par té ai n'è anc un èter, però stâ aténti, d'an šbrisler in vatta al pân dal biglièrd, parché sinchenâ Tomèsi al brèva!*

E ai šlunghè un èter panén. Finé insàmm, Valintén al saluté tótt quant e l'andé a cà. Quand Rêmo al finé la par-

tida e l'andé par tôr al sô salâm, Tomèsi ai spieghé la situaziân, mandàndel fôra dai cópp: al taché a rujèr cme un mât:

- *Brött strânz! S'a l'ciâp a i dstâc la tèsta!*

E l'andé fôra dal cafà biastmând cme un tûrc. L'avéva ancâura i fômm dla râbia dnanz ai ûc', quand ai véns in amânt ch'an psêva brîsa présentères a cà sänza al salâm, parché sinchenâ la Sóntha la l'arêv méss in crâus! Acsé al pinsé d andèr ed câursa a cà da Fruntén par fères dèr al sô salâm e al s'atâché al canpanén par fèrs avrîr. L'êra bèle al dâu ed nòt e Fruntén, inismé dala sânn, al véns a avrîr in pigiâma. Ai mité un gran pèz par fèri capir cus'al s'vléss e dâpp a un pô ed tîra e mälla sâura al prezzi, al pugé in vatta ala tèvla dîs mëlla franc, al tôls al scartòz dal salâm e al s'invité vérs cà. In st mänter che la Sóntha la durmêva dla grôsa, al s'infilé sâttal äl quêt, mo par cåulpa ed chi dû panén ch'i i p'sèven int al stâmmg cme dû madón, an fô brîsa bân ed srèr un òc' infén ala matérina.

Renzo Bovoli

La mî scôla

L'èter dé (mo ai é bèle pasè un maiš...), int al sòlit gîr a pî ch'a fâg tótti äl matén, am sânn adè che la mî vècia scôla, in dóvv a sânn andè al esîl e pò ala scôla elementèr (incû i s ciâmen *Scuola dell'Infanzia e Scuola Primaria*), l'êra rezintè con cäl bëli ramè žinghè e fasè con una raid ed plâstica culurè. Ai ò capé ch'i êren drî a lavurèr par trèr zâ incôsa: la scôla *Severino Ferrari* ed San Rafèl, e tirèr só (acsé ai ò sintó dîr) di apartamént e di negòzi. Pr al nôster quartîr ai scunparéss un bèl pèz ed storia e, fôrsi, dimónndi cínno d una vòlta i tâchen a fèr i cònt con al tânp ch'al córr cunpâgna una šlušné. Cum ai ò détt, in cla scôla a pasé i mî prèmm ân d istruziân e in cal mänter ch'a vdêva trèr zâ al mûr in dóvv ai êra la palèstra, i m'én vgnó in amânt socuati fâz ed chi cínno ch'i curêven là dän-

ter. In chi lochèl ai èra anc al *doposcuola* e acsé a mezdé andèven int al refetòri e ai ò anc in mänt al savâur ed chi piât che äl bidèli äl preparèven, ónna in particolèr, la *Rufilla*, ch'l'èra la bidèla-cûga, mujér ed Néri, al pertinèr, la fèva la mnèstra ed fašù pió bôna dal mânnd! Socuànt cínnò i fèven di bëc e i lasèven lé pió ed mèza scudèla. Mé, invêzi, a pluchèva anc al piât!

Dri dala scôla ai èra anc un gran curfîl e con la bëla stašân, la masstra dal *doposcuola* la s purtèva fòra a žughèr: una móccia ed ragazù col grinbèl naigher ch'i s curèven dri, inspulvrazàndel. Quand mé ai èra ali elementèr, ai èra anc chi fèva la sèsta e ai nûster ûc' I s parêven di grandón e socuanti ed cäl ragazòli äl s dèven un'âria da sgnuréini fâti. As vadd ch'ai èra bèle di urmón in muvimänt (o la fivra di spunción...).

Ed tòtt quasst e dla mî scôla ai é vanzè såul una fotografi, scatè da mé.

Mèver di Quarzà (*Mauro Querzè*)

I ušvèi d una vólta

Stavôlta int un marcadén ed ròba vècia ai ò catè un misclén e un buvinèl, tòtt e dû smaltè, pròpi cunpâgna quí ch'l'adruvèva l'Ida, la latèra. A sêder dri dal sô bancân, bianca e inpunânta, con un pèt monumentèl, ch'al parèva

che al lât ch'la vindèva al fôss ed sô produziân, l'Ida la smisclèva, tuciànd int una cadinèla,anca lí bianca e smaltè. Adruvànd con sapiänza al buvinèl, la rinpèva äl butelli ed vaider o i bidunzén d aluménni col querc' e al mândg. Ògni tant, zarcànd d an fères vâdder, con mòsa svélta la caturèva una quèlca mâssca ch'l'avèva dezis d andèr a fèr al bâgn int al sô lât...un lât ch'al fèva una pâna gròsa un dîd, mo dî bän bôna, che int al cafâ e lât l'èra una delézzia, un pchè mortèl: mài pió véssta e asagè una pâna acsé!

I êren èter ténp...

F. C.

Librarî bulgnaiša

Elio Manini l'é un colaboradâur validéssum dal nòster giurnalén e, àultr a èser un pitâur ed râza, l'é anc un poëta ispirè che, in ste lîber, al s cânta la calûra, al dûr lavurîr d òmen e ragazù int la Bâsa. Mo, lasànd da pèrt i ténp d una vólta, Èlio al dscârr anc dl *Alzheimer*, malatî mudêrna ch'la mâgna la memòria dla žänt. E pò, zirudèl, adiritûra una "parcantaigla", una *filastrocca*.

Ancâura una vólta: brèvo Èlio!

F. C.

Al nòster Lunèri

Oramai a psän dîr ch'l'é dvintè una tradiziân. Sé, parché ògni ân, Gigén Lîvra e Luziàn Fantén i s fan ste bël regâl, che pò al vén stanhè dala *Morena* e da sô fiôla *Cristina* int un nómmer ardótt ed còpi. Ècco qué la presentaziân ch'a catè in prinzipèppi dal lunèri:

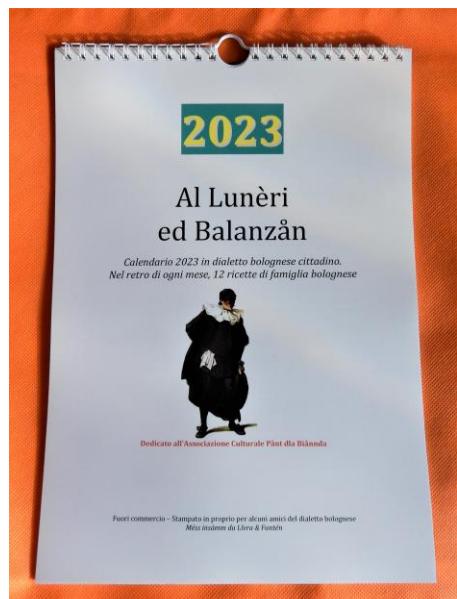
"Anc st ân a i l'avân fâta, écco al Lunèri 2023. Chèro amîg bulgnîs o

d'ed fôra, arcurdèv che al dialàtt al n'é brîsa un'imitaziân dl itagliàn. Nâ nâ nà, con l'itagliàn an i äntra un... azidoll, parché l'é nèd es al s'é svilupè par cånt sô. Siché dâncâ, s'a v avsinè al dialàtt, lasè stèr l'itagliàn ch'l'é tòtt un èter quèl.

E anc par st ân a psî guarder i dé, i mîs, i Sant, al 365 frès int la längua ed Bulâggna. Al dialàtt ch'a catè qué, l'é quall ed Bulâggna dânter dal mûra, con la scritûra OLM (*Orthografia Lessicografica Moderna*) ormâi adruvè da tòtt, méssa in àurden dai profesûr Canepèri e Vitèli.

Viva la längua bulgnaiša e bân 2023!"

F. C.

Nigrén, i ninén e i cudghén

A v ò bèle cuntè ed quall ch'a fân al Pânt al vèner. A s catân ala matérina, a s-ciapinân fén vêrs mezdé e pò... a tèvla! Clèvi Nigrén (*Claudio Negrini*) e un èter grópp ed sù amîg, i rispèten

l'infidura dal ninén, con gran produziān ed salâm, susézza, cudghén, grasû, cappa ecz. Una bôna pèrt ed tott stî bän d idio la finess là da nueter, cme pr esäni ai 13 ed giämber, quand avän fât una spanzè ed cudghén. Par ringraziarel dla sô generosità, a m sán méss in ôvra e ai ò costrué cal trofeo ch'a vdî ala pâgina nómmer trî.

E al ninazén ch'ai é in vatta? A l ò cunprè dai cinis ch'i l avêven méss in mèz al statuerini dal presèpi... vâddrel e pinsèr "quasst l é al mî" l é stè tott'ónna!

Dâpp avair fât fôra dâgg'(12) cudghén e un tinâz ed purè, preparè da franco Žambèl, avän pruzdó ala cunsaggna dal prèmi, con grandéssima sudisfaziān ed Clèvi.

F. C.

Una vólta, drî a Navélli...

Pròpi acsé! Una vólta, pedgànd drî a Navélli, as psèva fèr di incónter spezièl. L'era la premavaira dal 1984 e, insàmm a un amîg anca ló inamurè dal nòster canèl, arivénn al Batfèr, in dóvv la Furnès d Galòt l'era là da dvintèr al *Museo del Patrimonio Industriale*, (foto què såura). Arivànd, a véssten da luntàn una bîstia buvérina e al mî amîg al déss:

- Mo guè, ai é una vâca!

E mé:

- Una vâca? Guèrdi bän pulid che quí là sâttia i n én brîsa ál tatt mo... dû bî marón!

Sé, lé, lighè con una cavazza, ai éra... un tòr! Brîsa un bå, mo pròpi un tòr ch'am guardèva ed travêrs e, s'a m avšinèva, al cminzipièva a supièr. A scaté la foto ch'a vdî què såura e pò vî, vêrs al Sustgnén e al Pânt.

...e in vatta al Pânt dla Biânnda.

L ân l é al 1954. In vatta ala salghè dal Pânt la sgnuréina mègra mègra a man stanca l'é la **Francesca Ciampi** dla "Cà Lónga", memòria stòrica ed Curdgèla (insàmm a **Stefano Gardini**). Con lì ai é i sù genitûr, un'amîga franzaiša e di èter cgnusént.

Là in fannnd as vadd al prufil dla Cà dal Sustâggn di Grâs, che ai dé d incû l'é anc in pî parché a i sän stè nueter a tgnîrla só.

Int la secânda fotograffî, la cumitîva la se slonga áultr al parapèt a guardèr l'âcua dal Navélli, dala pèrt in dóvv una vólta ai éra murè la lâpida ch'l'arcurdèva al pasâg' in bérca ed Santa Cataréina da Bulâggna (1456).

A st pônt che què bišâggna ch'a déggia che la Francesca l'era la mujér ed **Cesare Malservisi**, mässter ed scôla, e ala sô memòria ai é stè intitulè una Bibliotêca dal Quartîr Navélli. Cesare l é stè anc un cultâur däl tradiziān ed cà nôstra, spezialmänt qualli lighè al "bâl dspecc" (giga, manfréina, tariscan, rugero ecz.) che ló spass al sunèva acunpagnând **Melchiade Benni**, al viulen dal Mulén dla Vâl d Sèvna, insàmm al pôver **Gianpaolo Paio** (Vd. PdB n. 188). Adès ai é l'**Anna Malservisi**, fiôla ed Cesare e dla Francesca, ch'la fà unâur ala tradiziān

ed famajja.

Mo Cesare, Zaißer pr i amîg, l é stè anc un cantautâur dialetèl ed gran râza che, a pèra mèrit con mé, al vinzé al prémm prèmi int al Festival dla Canzunatta Bulgnaïsa dal 1988. Tott quasst l é vgnó fôra guardând dâu foto che la Francesca la m à mandè...

F. C.

La siânsa di nûster vîc'

Žudléina (*Carex cæspitosa, carex vulgaris*) – carice volgare, pianta di palude conosciuta nella provincia col nome di zodelina, in dialetto anche ždóll.

2. nelle paludi di Sant'Agata (*C. paludosa*), carice, sala di palude.

Da: G. Ungarelli, *Le piante aromatiche e medicinali nei nomi, nell'uso e nella tradizione popolare bolognese*.
Tipografia Luigi Parma, 1921.

Al Pânt dla Biânnda

Nómmer 193 dal 2023

Diretâur irresponsâbil e limušnîr:

Fàusto Carpan

Dséggan uriginèl:

Matitâza (Giorgio Serra)

Coretâur di sbâli: **Bertén d Sèra**

Abunamént par pôsta: almânc 20 € al ân.

Indirézz:

FAUSTO CARPANI

Via Emilia Ponente 21

40133 BOLOGNA

tel. cell. 339-3536585

fausto@pontedellabionda.org

Tott i scrétt in dóvv an i é brîsa indichè
1 autâur i én ed Fàusto Carpani.

I pruvérbi in fannnd ál pâgin i én trât da:

A. Lelli – L. Lepri – D. Vitali

I PROVERBI DI BOLOGNA

e dintorni

Pendragon, 2010

Al dizionèri ed riferimänt par cäl parôl
ch'âli én difézzili da capîr l é quasst:

Lepri – Vitali

Dizionèri

BULGNAIS - ITAGLIÀN

ITAGLIÀN - BULGNAIS

Pendragon, 2009

I sit bulgnîs i én quissti:

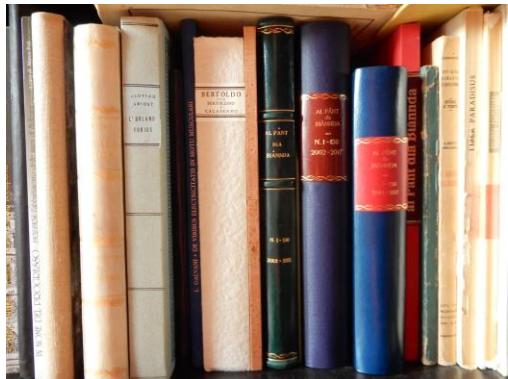
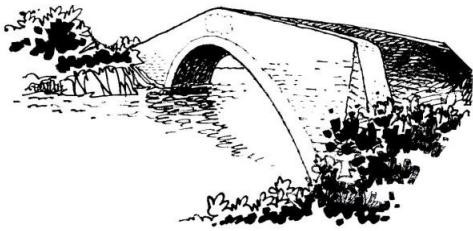
www.pontedellabionda.org

www.lafamejabulgneisa.it

www.bulgnais.com

Associazione Culturale APS
**IL PONTE DELLA
BIONDA**
Via dei Terraioli 9 – Bologna
(Parcheggio interno gratuito)

IL PONTE DEI LIBRI

Ogni terza domenica del mese vi proponiamo la presentazione, un po' speciale, di un libro da noi scelto e la “condiremo” con estemporanei interventi musicali.

**Domenica 19 marzo 2023, ore 18 inizio presentazione, cui seguirà
APERICENA, con un contributo di 15 euro a persona.**

L'ultimo romanzo di

Massimo Fagnoni

Bolognese, ha lavorato per quasi vent'anni nei servizi sociali e in psichiatria, poi dal 2002 come agente della Polizia Locale bolognese.

Scrive narrativa di genere *noir* dal 2005 ed ha pubblicato oltre venti libri, tra romanzi e raccolte di racconti, tutti ambientati a Bologna.

Iniziativa riservata ad un massimo di 30 persone. Indispensabile la prenotazione al **3382225408 (Roberta)** oppure: **fausto@pontedellabionda.org**

Curiosità

(Tutte le foto sono proprietà di Fausto Carpani e sono protette da Copyright)

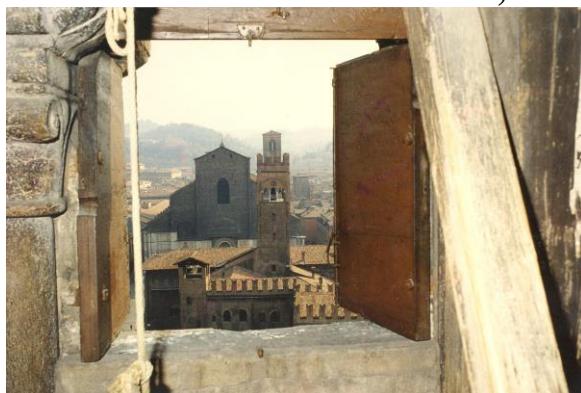
Questa è un'insolita immagine di Porta San Felice che, insieme a Porta Maggiore, segna l'ingresso in città della via Emilia.

Al di là dei risvolti storici di questo antico accesso, a me tornano in mente le calde ed oziose sere d'estate di tanti anni fa quando, per vivacizzare la monotonia dei Prati di Caprara, qualcuno lanciava la proposta:

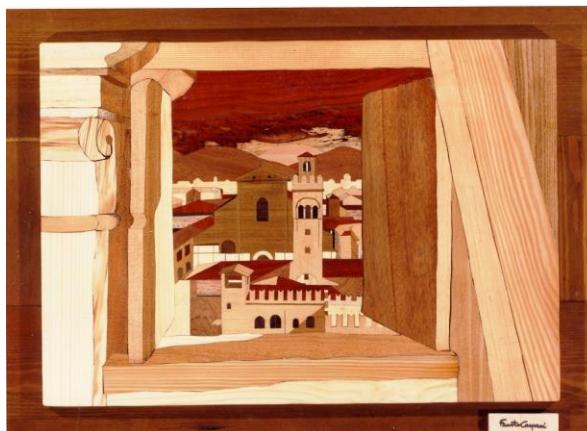
- *Andiamo ad aprire la porta per far corrente!*

La porta in questione era, ovviamente, quella vetusta di Porta San Felice. Aggiungo che, nel caso l'avessimo trovata aperta, avremmo provveduto a richiuderla...

Lassù, sui campanili

Vi fu un periodo in cui amavo intrupparmi con i campanari Bolognesi, vuoi per seguire le loro prodezze musicali, vuoi per catturare insolite immagini dall'alto delle torri campanarie. La foto qui a sinistra è ripresa dalla cella campanaria del campanile di San Pietro. L'anno il 1985.

Inquadrature che, in alcuni casi, avrei poi trasformato in tarsie lignee, come si può vedere qui accanto e più sotto...

Salendo sul campanile di San Petronio, ai vari piani si aprono delle finestrelle che danno su scorci inconsueti. Come in questo caso, in cui la Torre dell'Arengo, nella bruma autunnale, copre il campanile di San Pietro. È la “fosca turrita Bologna” cantata dal Carducci...

Ecco quindi il ligneo risultato finale: i contrafforti di San Petronio inquadrati in una finestra del campanile...

L'auto bianca è la papamobile con a bordo Giovanni Paolo II. Per scattare questa istantanea ero salito insieme ai campanari sul campanile della chiesa di San Bartolomeo e Gaetano, alle Due Torri.

Notizia per fotoamatori: la foto la scattai nel 1988, con la mia NIKON F 2 Photomic, obiettivo NIKKOR – UD Auto 1 : 3,5 f = 20 mm, il mitico “padellone”. L'originale è in diapositiva, poi trasformata in digitale.